

**25. základní škola Plzeň, Chválenická 17,
příspěvková organizace**

Minimální preventivní program – 25. ZŠ pro školní rok 2015/2016

Obsah:

1. Úvod	1
2. Výchozí situace a analýza současného stavu	1
3. Cíle	2
4. Metody a formy	2
5. Realizace ve školním roce	3
4.1 První stupeň	3
4.2 Druhý stupeň	4
6. Spolupráce s organizacemi	6
7. Spolupráce s rodiči	6
8. Řízení a závěr	7

1. Úvod

Minimální preventivní program (MPP) vychází z pokynu MŠMT, který do rizikového chování (prevence sociálně patologických jevů) zařazuje konzumaci drog včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, virtuální drogy (počítač, televize atd.) a gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, xenofobii, intoleranci, antisemitismus, atd. Cílem Minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí. Bude si vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

2. Výchozí situace a analýza současného stavu

V rámci prevence vychází tento MPP ze Školní preventivní strategie naší školy. 25. ZŠ je škola se sportovním zaměřením - škola organizuje lyžařské kurzy, plavecký výcvik žáků ze sportovních tříd, školy v přírodě, seznamovací pobyty, školní výlety, exkurze související s výchovně vzdělávací činností školy, nabízí řadu dalších volnočasových aktivit, atd.

Naši školu navštěvuje cca 930 žáků. Podle polohy školy a složení žáků se nejedná o školu, ve které jsou významně zastoupeny skupiny žáků jiné národnosti či žáci z odlišného, kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí. Primární prevence je tak zaměřena hlavně na nespecifickou primární prevenci a všeobecnou specifickou primární prevenci (zaměřena na cílovou skupinu např. třídu, u které není zatím specifikováno, nebo nejeví známky rizikového chování). V minulých letech nebyly zaznamenány žádné velké problémy se šikanou, užíváním návykových látek, atd. Součástí MPP je Školní program proti šikanování a Školní program – výchova ke zdravému životnímu stylu.

3. Cíle

Prevence rizikového chování (sociálně patologických jevů) u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- a) násilí a šikanování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. forem násilného chování
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- f) užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), medikamentů a dalších látek
- g) netolismu (virtuálních drog) a patologického hráčství (gambling)
- h) komerčního sexuálního zneužívání dětí
- i) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- j) sekt a sociálně patologických náboženských hnutí

Další cíle:

- dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování (sociálně patologických jevů)
- systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence a jejich další vzdělávání
- aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti

4. Metody a formy

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci:

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- zaměření pozornosti na prevenci drogových závislostí, konzumace alkoholu, kouření, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování vybraných pořadů dle nabídky)
- akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (jsme škola se sportovním zaměřením - sportovní dny, sportovní akce, atd.)
- nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, výtvarných, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova, dopravní výchova

- školní parlament - rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.
- u problémové třídy zapojení do programu specifické prevence (zajišťuje P-centrum, atd.)

5. Realizace ve školním roce

4.1 První stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci - hygieny, životosprávy, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd.

Ročníky:

1. třída

- osobní bezpečí
- základní zásady mezilidské komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- každý člověk je „jiný“
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina, jako bezpečné místo

2. třída

- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky
- režim dne
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích

3. třída

- zdraví a jeho ochrana
- lidé kolem nás, multikulturní výchova
- využívání volného času
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- léky a drogy

4. třída

- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- využívání volného času
- pojmy drogová závislost
- vztahy v dětském kolektivu
- léčivé a návykové látky

5. třída

- domov, rodina, důvěra, vztahy
- vztahy v dětském kolektivu
- komunikace
- poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- puberta
- nebezpečí při komunikaci s cizími osobami
- pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími

Cíl - po pěti letech by děti měly umět:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- umět se chránit před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- umět si správně zorganizovat svůj volný čas
- umět rozlišit léky a návykové látky
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek
- umět odmítat

4.2 Druhý stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, tak aby byla probrána všechna témata, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech rodinná výchova (výchova ke zdraví), občanská výchova (výchova k občanství), přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, tělesná výchova, výtvarná výchova. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek, atd.

Zaměření na starší školní věk – prevence = základ předcházení problémům

- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
- zaměření pozornosti na prevenci drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- zvýšená pozornost prevenci kouření - osvěta v rámci hodin rodinné výchovy, třídnických hodin
- dovednost volby správné životosprávy - poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí např. sportovní akce, sportovní dny
- nabídka volnočasových aktivit
- účast v literárních, vzdělávacích, sportovních a jiných soutěžích
- ekologická výchova

Ročníky:

6. třída

- vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
- ochrana zdraví
- rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince
- osobní bezpečí, způsob chování v krizových situacích
- rizika zneužívání návykových látek
- způsoby odmítání
- centra odborné pomoci

7. třída

- komunikace mezi lidmi
- mezilidské vztahy
- péče o zdraví, život s handicapem
- sexuální výchova, vztahy mezi dívkami a chlapci
- osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí

8. třída

- fyziologie, působení drog na oběhový, nervový a dechový systém
- tělesné, duševní a sociální změny u závislého člověka
- rozvoj sebepoznání a sebepojetí
- řešení problémů, chování v krizových situacích, konflikty
- agresivita, šikana, různé formy násilí
- sexuální výchova, odlišnosti, deviace
- drogová závislost, kontaktní centra
- drogy a jejich dělení, účinky, prevence

9. třída

- sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti
- zdravé sexuální chování
- volba životního partnera
- sociální výchova, vztah k jiným kulturám, národnostem
- komunikace
- právní odpovědnost, trestní normy

Cíl - žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět:

- pojmenovat základní návykové látky
- znát jejich účinky na lidský organizmus
- orientovat se v problematice závislosti
- znát základní právní normy
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
- posilovat své sebevědomí
- správně se rozhodovat, odmítat
- zaujímat zdravé životní postoje
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit se různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti

6. Spolupráce s organizacemi

Škola spolupracuje v naplňování MPP formou besed, přednášek, exkurzí, seminářů, atd. s následujícími organizacemi:

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Policie ČR
- Městská policie
- Krajské centrum vzdělávání
- ÚMO 2 v Plzni
- Středisko výchovné péče
- Další organizace zabývající se prevencí

7. Spolupráce s rodiči

Informovat rodiče (o MPP, o nebezpečí sociálně-patologických jevů, atd.):

- třídní schůzky
- den otevřených dveří
- konzultační hodiny
- internetové stránky školy

Dále:

- zabezpečit pro rodiče přednášku spojenou s besedou (podle zájmu) o nebezpečí drog, šikaně, atd. (např. s pracovníkem Střediska výchovné péče, atd.)
- vést rodiče k tomu, aby sledovali činnost svých dětí ve volném čase
- nabídnout pomoc v konkrétní zátěžové situaci žáka (šikana, apod.)

8. Řízení a závěr

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů a externích spolupracovníků. Školní metodik se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníky, práce třídních učitelů, připomínky dětí a školní samosprávy, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo pracovník P – centra.

O průběhu naplňování Minimálního preventivního programu informuje metodik prevence vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Výchovné a vzdělávací působení na děti je i nedílnou součástí činnosti všech učitelů při práci s žákovským kolektivem.

Bude snaha o zapojení pedagogů na dalším vzdělávání v oblasti prevence.

Vyhodnocení celého programu (formou závěrečné zprávy metodika prevence) bude provedeno na konci školního roku.

V Plzni dne 30. 8. 2015
Platnost od 1. 9. 2015

Zpracoval: Albert Voska